

Cursus	Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
Tentamenummer	96.01.00.44
Versienummer	1
Datum	10 januari 1996
Duur	19.00 - 22.00 uur

De opgaven van dit tentamen zijn gebaseerd op het cursusmateriaal dat behoort bij de cursus Rechtsgeschiedenis 1. De antwoorden behoren in overeenstemming te zijn met de inhoud van de cursus.

Het tentamen bestaat uit 30 meerkeuze vragen met vier antwoordalternatieven en omvat 6 pagina's. Voor dit tentamen kunnen maximaal 30 punten behaald worden, dat wil zeggen 1 punt per vraag.

Er dient steeds de voorkeur gegeven te worden aan het meest juiste antwoordalternatief.

U mag bij dit tentamen geen hulpmiddelen gebruiken, behoudens een Nederlands woordenboek.

De voorlopige cesuur van dit tentamen is vastgesteld op 19/20 punten. (Dit wil zeggen, u bent geslaagd indien u 20 punten of hoger heeft gescoord). Deze norm is voorlopig en kan ingevolge Art. 4 lid 3 van het Examenreglement nog worden bijgesteld.

- 01 Welke der onderstaande rechtsboeken kan *niet* als een codificatie worden beschouwd?
- a. de Ordonnance du Commerce van 1673
 - b. het zogenaamde Liber Extra
 - c. de Lex Salica emendata
 - d. de Code civil van 1804
- 02 In welk vak van de rechtsgeleerde studie neemt het werk van Hugo de Groot, 'De iure belli ac pacis' ('Over het recht van oorlog en vrede'), ook nu nog steeds een belangrijke plaats in?
- a. in het Europees recht
 - b. in het Internationaal privaatrecht
 - c. in het Staatsrecht
 - d. in het Volkenrecht
- 03 Het Corpus Iuris Civilis bestaat uit tenminste
- a. Instituten, Digesten, Breviarium.
 - b. Instituten, Digesten, Codex.
 - c. Instituten, Breviarium, Codex.
 - d. Digesten, Breviarium, Codex.
- 04 Het Epitome Juliana is een
- a. Latijnstalige samenvatting van de Novellen, uit de tijd van Justinianus.
 - b. Latijnse vertaling van de Novellen.
 - c. andere versie van het Authenticum.
 - d. in het Grieks vertaald geschrift van de jurist Salvius Julianus.
- 05 Optekening van het gewoonterecht werd *niet* gelast door
- a. keizer Karel V.
 - b. keizer Karel de Grote.
 - c. koning Karel VII.
 - d. koning Lodewijk XIV.
- 06 Wie van de hieronder genoemde juristen onderwees in de 18e eeuw costumier recht aan de universiteit?
- a. Simon à Groenewegen van der Made
 - b. Willem Schorer
 - c. F.A. van der Marck
 - d. L.P. van der Spiegel
- 07 Welke rechtbank werd ook wel 'Court of Consience' genoemd?
- a. Court of Admiralty
 - b. Court of Common Please
 - c. Court of Chancery
 - d. King's Bench

- 08 De theorie van het natuurrecht wordt vooral gekenmerkt door het feit dat zij
- gebruik maakt van logische argumenten.
 - de nadruk legt op de juiste uitleg van teksten.
 - veronderstelt dat men het 'ware' recht door beredenering kan vinden.
 - wetgeving ziet als middel tot het bereiken van een betere samenleving.
- 09 Welke van de volgende beweringen betreffende het ontstaan van de universiteit van Bologna is juist?
- Deze ontstond uit verenigingen van studenten.
 - Deze ontstond uit verenigingen van hoogleraren.
 - Deze werd door keizer Frederik Barbarossa opgericht bij de zogenaamde 'Authentica Habita'.
 - Deze ontstond uit de universiteiten van Byzantium en Beiroet.
- 10 De 'Commissie Cras', die belast was met de taak een burgerlijk wetboek voor de Bataafse Republiek te vervaardigen, stelde zich op het standpunt dat
- het Romeinse recht zijn subsidiaire rechtskracht zou blijven behouden.
 - het gewoonterecht zijn rechtskracht zou blijven behouden, indien dit niet in strijd was met de codificatie.
 - het gewoonterecht geen zelfstandige rechtskracht meer zou bezitten.
 - het Romeinse recht zijn rechtskracht slechts nog zou behouden indien daarnaar uitdrukkelijk in het wetboek werd verwezen.
- 11 In de Middeleeuwse gedachtenwereld behoorde het natuurrecht tot het ongeschreven
- wereldlijk recht.
 - canonieke recht.
 - gewoonterecht.
 - goddelijk recht.
- 12 Joan Melchior Kemper liet zich bij zijn codificatiepogingen leiden door het voorbeeld van
- de Code civil.
 - het Wetboek Napoleon ingerigt voor het Koninkrijk Holland.
 - het Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch.
 - geén der hierboven genoemde keuzemogelijkheden.
- 13 Welke der onderstaande codificaties was *niet* bedoeld om exclusieve werking te hebben?
- de Code civil
 - het Allgemeines Landrecht
 - het Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch
 - het Wetboek Napoleon ingerigt voor het Koninkrijk Holland
- 14 Interpolaties in de Digesten waren noodzakelijk omdat
- de digestenfragmenten in ouderwets Latijn waren geschreven zodat niemand ze meer kon lezen.
 - er zich allerlei nieuwe ontwikkelingen hadden voorgedaan.
 - de digesten werden uitgevaardigd als één constitutie en daardoor vóór alle oudere constituties golden.
 - de Codex Justinianus hiertoe opdracht gaf.

- 15 Het idee van het natuurrecht als een door God gegeven recht kwam in de Middeleeuwen in zwang via de geschriften van onder anderen
- Augustinus.
 - Gaius.
 - Aristoteles.
 - Bartolus.
- 16 F.C. von Savigny betoogde in zijn boek "Vom Beruf unsrer Zeit für Gesetzgebung und Rechtswissenschaft" dat Duitsland
- nooit rijp zou zijn voor een nationale codificatie.
 - nog niet rijp was voor een nationale codificatie.
 - zo spoedig mogelijk moest overgaan tot het maken van een nationale codificatie.
 - geen codificatie maar een praetorisch edict in aangepaste vorm moest invoeren.
- 17 Het late werk van Von Jhering betekent
- een radicale breuk met het Romeinse recht.
 - een verdere uitbouw van de ideeën van de Historische School.
 - meer aandacht voor de systematiek van het Romeinse recht.
 - een meer maatschappelijk gerichte opvatting van de rechtsgeleerdheid.
- 18 Onder een arrêt de règlement verstond men
- een koninklijke ordonnantie.
 - iedere uitspraak van het parlement van Parijs.
 - een bijzondere uitspraak van het parlement van Parijs.
 - een verandering in een geschreven coutume ten gevolge van een wijziging in het gewoonterecht.
- 19 In de tijd van de Republiek kende men het senatus consultum. Men kan het senatus consultum in die tijd het best typeren als een
- door de senaat uitgevaardigde wet.
 - bevel aan de comitia een wet uit te vaardigen.
 - advies aan de magistraat.
 - aanbevolen richtlijn voor het Romeinse volk.
- 20 Welke rechtbanken baseerden hun uitspraken op de common law?
- Court of Common Pleas, King's Bench, Court of the Exchequer
 - Court of Common Pleas, Court of Chancery, Court of the Exchequer
 - Court of Common Pleas, King's Bench, Court of Chancery
 - King's Bench, Court of Chancery, Court of the Exchequer
- 21 De statutenleer van Bartolus
- vinden we niet terug in onze huidige wetgeving.
 - zien we terug in de artikelen 6, 7 en 10 van de Wet Algemene bepalingen.
 - werd alleen in het canonieke recht overgenomen.
 - behoorde tot het gedachtengoed van de glossatoren.

- 22 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Glanvill wordt beschouwd als de schrijver van de eerste common law-verhandeling.
 - II De eerste common law-verhandeling behandelt naast de lokale gewoonterechten het koninklijke recht.
- a. I en II zijn juist.
 - b. Alleen I is juist.
 - c. Alleen II is juist.
 - d. I en II zijn onjuist.
- 23 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Het Romeinse recht gold in de Franse 'pays de droit écrit' uit kracht der gewoonte.
 - II Het onderwijs in het Romeinse recht was tot 1679 aan alle Franse universiteiten verboden.
- a. I en II zijn juist.
 - b. Alleen I is juist.
 - c. Alleen II is juist.
 - d. I en II zijn onjuist.
- 24 De grote man van de Amerikaanse codificatiebeweging was
- a. William Penn.
 - b. David Dudley Field.
 - c. Edmund Burke.
 - d. James C. Carter.
- 25 De praetor vaardigde jaarlijks het Edictum perpetuum uit (voortdurend of eeuwig edict). Het edict heette zo omdat
- a. het onveranderlijk gold voor de ambtstermijn van de praetor.
 - b. het voor eens en altijd (eeuwig) was vastgelegd.
 - c. het eeuwige en onveranderlijke rechtsregels bevatte.
 - d. het exclusieve gelding had.
- 26 De rechtvaardiging van het toepassen van de regels van het Romeinse ius gentium op niet-Romeinen kan worden gevonden in het feit dat het ius gentium een voortbrengsel is van de
- a. goede trouw.
 - b. billijkheid.
 - c. natuurlijke rede.
 - d. rechtsgelijkheid.
- 27 Had de Justiniaanse codificatie direct bij de afkondiging ook rechtskracht in Italië?
- a. Ja, Italië maakte deel uit van het rijk van Justinianus.
 - b. Nee, zij kreeg deze eerst nadat Italië in 554 op de Gothen was heroverd.
 - c. Ja, de Oostgothische stadhouder kondigde deze wetgeving te zelfder tijd af.
 - d. Nee, de wetgeving heeft officieel nooit in Italië gegolden.

28 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.

- I Feodalisering zou in moderne termen omschreven kunnen worden als het binnendringen van het publiek recht op het terrein van het privaatrecht.
- II De oorsprong van het feodale stelsel was gelegen in het onroerend goed, dat door de leenheer aan de leenman in leen werd gegeven.

- a. I en II zijn juist.
- b. Alleen I is juist.
- c. Alleen II is juist.
- d. I en II zijn onjuist.

29 Wat wordt onder 'legistische interpretatie' verstaan?

- a. die interpretatie waarbij het rechterlijk oordeel praktisch tot wet wordt, zodat geen codificatie nodig is
- b. de interpretatie van de wetgever zelf in geval van een référé législatif
- c. uitlegging op grond van het Romeinse recht
- d. een strikte uitlegging van de letter der wetsartikelen

30 Van welk vak wordt Bartolus de Sassoferrato als de grondlegger beschouwd?

- a. van het volkenrecht
- b. van het internationaal privaatrecht
- c. van het ius gentium
- d. van het handelsrecht

VOORLOPIG ANTWOORDMODEL
TENTAMEN RECHTSGESCHIEDENIS I (R.12.2.1.1)
DD 10 JANUARI 1996
96.01.00.44

bij de 2e druk van *Hoofdstukken uit de Europese codificatiegeschiedenis*,
J.H.A. Lokin en W.J. Zwolve, Groningen, 1992

- 01 c blz. 186
- 02 d blz. 26
- 03 b blz. 60
- 04 a blz. 84
- 05 d blz. 146, 153, 186, 244, 245, 256
- 06 c blz. 253, 260, 262
- 07 c blz. 369, 370
- 08 c blz. 35
- 09 a blz. 94, 105
- 10 b blz. 272
- 11 d blz. 102
- 12 d blz. 281, 282
- 13 b blz. 34-35, 199
- 14 c blz. 71
- 15 a blz. 24
- 16 b blz. 215-219
- 17 d blz. 233
- 18 c blz. 147
- 19 c blz. 40
- 20 a blz. 364
- 21 b blz. 122
- 22 b blz. 351
- 23 b blz. 142
- 24 b blz. 389
- 25 a blz. 48
- 26 c blz. 22
- 27 b blz. 81
- 28 c blz. 141
- 29 d blz. 235
- 30 b blz. 121, 122

Cursus	Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
Tentamennummer	96.04.00.75
Versienummer	1
Datum	24 april 1996
Duur	19.00 - 22.00 uur

De opgaven van dit tentamen zijn gebaseerd op het cursusmateriaal dat behoort bij de cursus Rechtsgeschiedenis 1. De antwoorden behoren in overeenstemming te zijn met de inhoud van de cursus.

Het tentamen bestaat uit 30 meerkeuze vragen met vier antwoordalternatieven en omvat 6 pagina's. Voor dit tentamen kunnen maximaal 30 punten behaald worden, dat wil zeggen 1 punt per vraag.

Er dient steeds de voorkeur gegeven te worden aan het meest juiste antwoordalternatief.

U mag bij dit tentamen geen hulpmiddelen gebruiken, behoudens een Nederlands woordenboek.

De voorlopige cesuur van dit tentamen is vastgesteld op 19/20 punten. (Dit wil zeggen, u bent geslaagd indien u 20 punten of hoger heeft gescoord). Deze norm is voorlopig en kan ingevolge Art. 4 lid 3 van het Examenreglement nog worden bijgesteld.

- 01 Door welke der hieronder genoemde codificaties is het Nederlandse BW van 1838 het meest beïnvloed?
- a. door het Wetboek Napoleon, ingerigt voor het Koninkrijk Holland
 - b. door het Ontwerp Kemper van 1820
 - c. door het Allgemeines Landrecht
 - d. door de Code civil
- 02 Nederland heeft een codificatie van het burgerlijke recht sinds
- a. 1798.
 - b. 1809
 - c. 1811.
 - d. 1838.
- 03 Veel van de Franse 'Déclaration des droits de l'homme et du citoyen' uit 1789 is ontleend aan
- a. de Engelse Magna Charta.
 - b. de Amerikaanse Onafhankelijkheidsverklaring en de Bill of Rights.
 - c. het Corpus Iuris Civilis.
 - d. het Decretum van Gratianus.
- 04 De opvattingen van de Griekse filosoof Carneades (214-129 v.C.) vertonen zekere overeenkomsten met het gedachtengoed van
- a. Rousseau.
 - b. Domat.
 - c. Montesquieu.
 - d. Voltaire.
- 05 Welke bewering over de 'Constitutio Criminalis Carolina' van Karel V (1532) is *onjuist*?
- a. Deze liet het toen geldende gewoonterecht intact.
 - b. Deze bevatte de salvatorische clausule.
 - c. Deze bevatte de exclusiviteitsclausule.
 - d. Deze is niet te beschouwen als een codificatie.
- 06 Door wiens toedoen is het Romeinse recht het Europese ius commune geworden?
- a. Bartolus
 - b. Irnerius
 - c. Accursius
 - d. Tribonianus
- 07 Welke juristen werkten mee aan de samenstelling van de Instituten of Elementen?
- a. Dorotheus, Tribonianus en Papinianus
 - b. Theophilus, Dorotheus en Papinianus
 - c. Tribonianus, Theophilus en Dorotheus
 - d. Tribonianus, Theophilus en Papinianus

- 08 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De Engelse rechter heeft de bevoegdheid een zelfstandige, nieuwe regel uit te vaardigen indien naar zijn oordeel geen precedent voorhanden is.
 - II Volgens de schrijvers van het leerboek is de rechter in Nederland geen zelfstandige rechtsbron.
- a. I en II zijn juist
 - b. Alleen I is juist.
 - c. Alleen II is juist.
 - d. I en II zijn onjuist.
- 09 Onder het zogenaamde *privilegium fori* verstond men het voorrecht om
- a. naar Romeins recht te worden berecht.
 - b. naar canoniek recht te worden berecht.
 - c. door de keizer te worden berecht.
 - d. door een eigen rechtbank te worden berecht.
- 10 Het Reichskammergericht kreeg bij zijn oprichting in 1495 de opdracht naar Romeins recht te oordelen. Dit gerecht heeft de gelding van het Romeinse recht in de Duitse landen nauwelijks bevorderd omdat
- a. de Duitse landen het Germaanse recht kenden.
 - b. er talrijke privileges bestonden om niet voor het Reichskammergericht te verschijnen.
 - c. het Romeinse recht als een vreemd en buitenlands recht werd beschouwd.
 - d. de leden van het Reichskammergericht steeds door de keurvorsten moesten worden benoemd.
- 11 De Hexabiblos is in het Griekenland van 1850
- a. een codificatie, omdat zij door het langdurig gebruik, dat wil zeggen door de gewoonte, kracht van wet heeft gekregen.
 - b. een codificatie, omdat zij door de koning als zodanig is afgekondigd en exclusief is.
 - c. geen codificatie, omdat zij is samengesteld door een particulier persoon, Harmenopoulos.
 - d. geen codificatie, omdat zij niet exclusief was en de rechtsregels van de Basilica daarnaast hun gelding behielden.
- 12 Wat was de kritiek van de nationaal-socialisten op het Duitse BGB?
- a. Er stond te veel Romeins recht in.
 - b. Er stond te veel natuurrecht in.
 - c. Er stond te weinig sociaal recht in.
 - d. Het was te veel ontleend aan de Franse Code civil.
- 13 Met de ideeën van welke der onderstaande franstalige denkers vertoont de gedachtenwereld van Von Savigny overeenkomst?
- a. Domat
 - b. Montesquieu
 - c. Rousseau
 - d. Voltaire

- 14 De reden waarom tot ver in de 18e eeuw geen costumier recht aan de universiteiten onderwezen werd, is *niet* te vinden in
- weerstand tegen en onbekendheid met het costumiere recht.
 - een zekere ongeïnteresseerdheid in de praktijk van het recht.
 - het cosmopolitische karakter van het onderwijs aan de universiteiten.
 - de opkomst van het natuurrecht.
- 15 Sinds koning Henry II van Engeland is een writ
- een dagvaarding ter inleiding van het geding.
 - een executoriale titel ter uitvoering van een koninklijk bevel.
 - een authentieke akte dienend tot bewijs.
 - een proces-verbaal van het geding.
- 16 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- Feodalisering zou in moderne termen omschreven kunnen worden als het binnendringen van het publiek recht op het terrein van het privaatrecht.
 - De oorsprong van het feodale stelsel was gelegen in het onroerend goed, dat door de leenheer aan de leenman in leen werd gegeven.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 17 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- Karel V heeft in zijn homologatiebevel van 1531 opdracht gegeven tot de codificatie van het burgerlijk recht in de Nederlanden.
 - De onder meer in de provincie Groningen van overheidswege opgestelde 'Landrechten' schaften, voor wat betreft de daarin geregelde materie, de rechtskracht van het Romeinse recht af.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 18 Wat wordt onder 'legistische interpretatie' verstaan?
- die interpretatie waarbij het rechterlijk oordeel praktisch tot wet wordt, zodat geen codificatie nodig is
 - de interpretatie van de wetgever zelf in geval van een référé législatif
 - uitlegging op grond van het Romeinse recht
 - een strikte uitlegging van de letter der wetsartikelen

- 19 Welke van de volgende beweringen is juist?
Het Wetboek Napoleon, ingerigt voor het Koninkrijk Holland is
- nooit ingevoerd.
 - een kopie van de Franse code.
 - gemaakt door Van der Linden.
 - ingevoerd maar door de rechters nauwelijks toegepast.
- 20 Wie van de hieronder genoemde geleerden is *geen* aanhanger van het natuurrecht?
- Samuel von Pufendorf
 - Hugo de Groot
 - Edmund Burke
 - Thomas Paine
- 21 Een *référé législatif* is een
- verplichte verwijzing van de lagere rechter naar de Hoge Raad ingeval van onduidelijkheid of zwijgen der wet.
 - wet waarin de wetgever een interpretatie geeft ingeval van onduidelijkheid of zwijgen der wet.
 - vonnis van de rechter dat niet alleen tussen partijen geldt, maar wetgevende kracht heeft.
 - verplichte verwijzing van de rechter naar de wetgever ingeval van onduidelijkheid of zwijgen der wet.
- 22 Welke der onderstaande canoniekrechtelijke teksten kan als een codificatie worden bestempeld?
- het Decretum van Gratianus
 - de Decretalen van Gregorius IX of Liber Extra
 - de als 'Clementinen' bekend staande verzameling Decretalen van Clemens V
 - de op gezag van paus Gregorius XIII gedrukt editie van het Corpus Iuris Canonici
- 23 Portalis, lid van de commissie die de Code civil opstelde
- meende dat men het, na de inwerkingtreding van de Code, verder wel zonder rechtswetenschap af zou kunnen.
 - stond een algeheel interpretatieverbod van de wet voor.
 - was een vertegenwoordiger van de stroming van het legisme.
 - meende dat een wetboek nooit volledig zou kunnen zijn.
- 24 Aan de Engelse universiteiten werd van oudsher onderwijs gegeven in
- gewoonterecht.
 - common law.
 - natuurrecht.
 - Romeins recht.
- 25 Veel natuurrechtsgeleerden uit de 17e eeuw accepteerden het Romeinse recht omdat het
- zoveel redelijke en billijke regels bevatte.
 - dienst deed als subsidiair recht.
 - aan alle universiteiten werd onderwezen.
 - het recht was van de Roomse keizers.

- 26 Aan de universiteit van Bologna werd het studieprogramma vastgesteld door
- de studentenvereniging.
 - de rector.
 - de professoren.
 - het bestuur.
- 27 In de geschiedenisboeken wordt dikwijls gesproken over de val van het West-Romeinse Rijk, in 476 n.C. Die val betekende dat
- het West-Romeinse Rijk rehtens ophield te bestaan.
 - het West-Romeinse Rijk het rehtens zonder keizer moest stellen.
 - het Romeinse Rijk definitief in twee helften (Oost en West) werd verdeeld.
 - de Oost-Romeinse keizer rehtens alleenheerser werd van het gehele Romeinse Rijk.
- 28 In welk vak van de rechtsgeleerde studie neemt het werk van Hugo de Groot, 'De iure belli ac pacis' ('Over het recht van oorlog en vrede'), ook nu nog steeds een belangrijke plaats in?
- in het Europees recht
 - in het Internationaal privaatrecht
 - in het Staatsrecht
 - in het Volkenrecht
- 29 In de Middeleeuwse gedachtenwereld behoorde het natuurrecht tot het ongeschreven
- wereldlijk recht.
 - canonieke recht.
 - gewoonterecht.
 - goddelijk recht.
- 30 Het Corpus Iuris Civilis bestaat uit tenminste
- Instituten, Digesten, Breviarium.
 - Instituten, Digesten, Codex.
 - Instituten, Breviarium, Codex.
 - Digesten, Breviarium, Codex.

VOORLOPIG ANTWOORDMODEL
TENTAMEN RECHTSGESCHIEDENIS I (R.12.2.1.1)
dd 24 april 1996
96.04.00.75

bij de 2e druk van *Hoofdstukken uit de Europese codificatiegeschiedenis*,
J.H.A. Lokin en W.J. Zwalve, Groningen, 1992

- 01 d. blz. 288, 289
- 02 b. blz. 277
- 03 b. blz. 158, 159
- 04 c. blz. 25, 36, 155, 156
- 05 c. blz. 196
- 06 b. blz. 91
- 07 c. blz. 72
- 08 a. blz. 13, 14
- 09 d. blz. 109, 357
- 10 b. blz. 195
- 11 b. blz. 79
- 12 a. blz. 235
- 13 b. blz. 216
- 14 d. blz. 259-262
- 15 a. blz. 354
- 16 c. blz. 141
- 17 d. blz. 196, 244-245, 256
- 18 d. blz. 235
- 19 d. blz. 278
- 20 c. blz. 33 e.v., 381
- 21 d. blz. 6
- 22 b. blz. 104, 116-118
- 23 d. blz. 165-171
- 24 d. blz. 395
- 25 a. blz. 35
- 26 a. blz. 94, 95
- 27 d. blz. 57, 58
- 28 d. blz. 26
- 29 d. blz. 102
- 30 b. blz. 60

Cursus	Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
Tentamennummer	96. 09.00.26
Versienummer	1
Datum	2 september 1996
Duur	19.00 - 22.00 uur

De opgaven van dit tentamen zijn gebaseerd op het cursusmateriaal dat behoort bij de cursus Rechtsgeschiedenis 1. De antwoorden behoren in overeenstemming te zijn met de inhoud van de cursus.

Het tentamen bestaat uit 30 meerkeuze vragen met vier antwoordalternatieven en omvat 6 pagina's. Voor dit tentamen kunnen maximaal 30 punten behaald worden, dat wil zeggen 1 punt per vraag.

Er dient steeds de voorkeur gegeven te worden aan het meest juiste antwoordalternatief.

U mag bij dit tentamen geen hulpmiddelen gebruiken, behoudens een Nederlands woordenboek.

De voorlopige cesuur van dit tentamen is vastgesteld op 19/20 punten. (Dit wil zeggen, u bent geslaagd indien u 20 punten of hoger heeft gescoord). Deze norm is voorlopig en kan ingevolge Art. 4 lid 3 van het Examenreglement nog worden bijgesteld.

- 01 Welke stelling is *onjuist*?
Het in het handboek gehanteerde begrip codificatie impliceert
- a een overheid die gezag uitoefent over haar onderdanen. ✓
 - b materiële volledigheid.
 - c door de overheid verleende exclusieve werking. ✓
 - d een thematisch afgerond rechtsgebied.
- 02 Welke van de volgende oude Engelse gerechtshoven sprak *niet* recht volgens de 'common law'?
- a de Court of Common Pleas
 - b de Court of the Exchequer Chamber
 - c de Court of the King's Bench
 - d de Court of Chancery
- 03 Welke van de onderstaande juristen maakte *geen* deel uit van de commissie van vier personen, door Napoleon belast met het maken van een ontwerp voor de Code civil?
- a Tronchet
 - b Bigot-Préameneu
 - c Maleville
 - d Pothier
- 04 Welk recht gold *niet* in het Duitsland onder Bismarck?
- a het ALR
 - b het BGB
 - c de Code civil
 - d het Romeinse recht
- 05 De 'Freirechtsbewegung' beoogde
- a de rechter een strikte uitlegging van de letter der wetsartikelen op te leggen.
 - b het BGB van minder open normen te voorzien.
 - c de rechter een van het BGB onafhankelijke positie te geven.
 - d de invloed van de Historische School op het BGB te vergroten.
- 06 De zorg voor de rechtspraak is tot aan het jaar 367 v.C. in handen geweest van de consuls. In dat jaar werd de functie van praetor ingesteld en werd dit ambt aan een patricische functionaris toevertrouwd. Deze ontwikkeling stond in verband met het feit dat
- a de rechtspraak meer juridische deskundigheid vereiste.
 - b de consuls door hun andere werk waren overbelast.
 - c het aantal rechtsgeschillen sterk was toegenomen.
 - d de emancipatie van de plebejers vorm begon te krijgen.
- 07 *Geen* voorstander van het natuurrecht was
- a L.J. Vitringa.
 - b H.C. Cras.
 - c W. Schorer.
 - d Ch. Thomasius.

08 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.

- I Een Engelse rechter moet trachten aan de hand van de parlementaire behandeling van een 'statute' de bedoeling van de wetgever te achterhalen.
- II Een Engelse rechter dient de 'statutes' restrictief te interpreteren.

- a I en II zijn juist.
- b Alleen I is juist.
- c Alleen II is juist.
- d I en II zijn onjuist.

09 In de tijd van Cicero (106-43 v.C.) is het belangrijkste fundament voor het recht

- a de Lex XII Tabularum (de Wet van de Twaalf tafelen).
- b de constitutio principis (de keizerlijke constitutie).
- c het praetorische edict.
- d het plebisciet.

10 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.

- I Sinds de Judicature Acts van 1876 worden equity en common law door eenzelfde rechter toegepast.
- II De 'common law' van Engeland is, in de staat waarin het op 4 juli 1776 verkeerde, de 'common law' van alle deelstaten van de Verenigde Staten.

- a I en II zijn juist.
- b Alleen I is juist.
- c Alleen II is juist.
- d I en II zijn onjuist.

11 De versmelting van keizerlijk recht en juristenrecht in één systematisch geordende verzameling wordt eerst verwezenlijkt in de

- a Codex Gregorianus.
- b Codex Theodosianus.
- c Codex Justinianus.
- d Basilica.

12 De senaat had ten tijde van de republiek

- a niet meer dan een adviserende stem.
- b het initiatief op het gebied van de wetgeving.
- c het toezicht op de mores (zedes).
- d het vetorecht ten opzichte van besluiten van de volksvergaderingen.

13 Wat is de invloed geweest van de grote negentiende eeuwse codificaties?

- a Ze hebben de rechtenstudies belangrijke nieuwe impulsen gegeven.
- b Ze hebben de moderne rechtenstudies hun typisch provinciaal karakter gegeven.
- c Ze hebben gezorgd voor een gemeenschappelijke Europese rechtscultuur.
- d Ze hebben de mos italicus in de hand gewerkt.

- 14 De 'Declaration of Independence' (1776) was vooral het werk van
- a Benjamin Franklin.
 - b John Hancock.
 - c Thomas Jefferson.
 - d Thomas Paine.
- 15 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De arresten van de Franse parlementen hebben grote invloed uitgeoefend op de rechtsontwikkeling van het ancien régime.
 - II De invloed van de 'arrêts de règlement' was niet zo groot dat ze de basis vormden voor artikelen van de Code civil.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 16 Welke van de onderstaande Codices werd *niet* door de Codex Justinianus vervangen?
- a de Codex Gregorianus
 - b de Codex Theresianus
 - c de Codex Hermogenianus
 - d de Codex Theodosianus
- 17 De staatsrechtelijke grondslag voor de codificatie van het Nederlandse privaatrecht werd gelegd in
- a 1581.
 - b 1795.
 - c 1798.
 - d 1813.
- 18 Met de invoering van de Digesten
- a hield het juristenrecht (ius) op te bestaan als afzonderlijke rechtsbron.
 - b kon iedereen de geschriften van de oude Romeinse juristen lezen.
 - c werd het juristenrecht officieel gesanctioneerd als aparte rechtsbron.
 - d werden de geschriften van de Romeinse juristen in het Grieks vertaald.
- 19 Welke bewering is *onjuist*?
- a Het privaatrecht zou er zonder de 'Vernunftrechtler' heel anders hebben uitgezien.
 - b De systematische opbouw van nagenoeg alle moderne wetboeken is aan de geschriften van de 'Vernunftrechtler' ontleend.
 - c De 'Vernunftrechtler' benaderden het natuurrecht rationalistisch en bevrijd van de romeinsrechtelijke autoriteit.
 - d De 'Vernunftrechtler' onderwezen niet het ius constituendum maar het ius constitutum.

20 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.

- I Het Allgemeine Landrecht für die Preussischen Staaten (ALR) heeft in Pruisen voor wat het privaatrecht en het strafrecht betreft, gegolden tot 1900.
- II Het Allgemeine Landrecht für die Preussischen Staaten heeft nooit exclusieve werking gekend.

- a I en II zijn juist.
- b Alleen I is juist.
- c Alleen II is juist.
- d I en II zijn onjuist.

21 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.

- I De taak van de Lord Chancellor was onder andere op grond van billijkheid oordelen in gevallen waarvoor de common law geen uitkomst bood.
- II De taak van de Lord Chancellor komt overeen met die van de praetor in het Romeinse recht.

- a I en II zijn juist.
- b Alleen I is juist.
- c Alleen II is juist.
- d I en II zijn onjuist.

22 Het imperium der magistraten werd ontleend aan

- a het volk.
- b de senaat.
- c de mede-magistraten.
- d de goden.

23 In de traditie van de pandektisten staat *niet*

- a het Grieks Burgerlijk Wetboek van 1940.
- b ons BW van 1838.
- c ons NBW van 1992.
- d het Burgerlijk Wetboek van Brazilië.

24 De common law in Engeland is in feite

- a voornamelijk gebaseerd op lokale gewoonterechten.
- b voornamelijk een rechtersrecht.
- c vooral gebaseerd op het Corpus Iuris Civilis.
- d vooral gebaseerd op het Normandische recht.

25 Het ontwerp van Johannus van der Linden is *niet* ingevoerd omdat

- a het nimmer is voltooid.
- b koning Lodewijk Napoleon tegen was.
- c het vernietigende kritiek kreeg te verduren van het Hoog Nationaal Gerechtshof.
- d keizer Napoleon tegen was.

- 26 De eerste eigen magistraten van de plebs waren de
- a volkstribunen.
 - b decimviri (college van tien mannen).
 - ☒ c praetoren.
 - d consuls.
- 27 Welke oorzaken stonden de onbelemmerde uitoefening van de taak van het 'Reichskammergericht' in de weg?
- a de rechtsverscheidenheid in het rechtsgebied van dit gerecht
 - ☒ b de privileges om niet in hoger beroep te hoeven verschijnen voor het 'Reichskammergericht'
 - c de tegenstand van de paus
 - d het ontbreken van een codificatie
- 28 Het staatsrecht van de Republiek der Verenigde Nederlanden was gebaseerd op de vooronderstelling dat de souvereiniteit berustte bij
- a de stadhouders der Gewesten.
 - b de Staten Generaal.
 - ☒ c de Staten der Gewesten.
 - d het volk der Gewesten.
- 29 Welke der onderstaande stellingen is juist?
- ☒ a De Uniform Commercial code is geen codificatie, de Restatements of the law zijn dat wel.
 - b De Uniform Commercial Code is een codificatie, de Restatements of the Law zijn dat niet.
 - c Zowel de Uniform Commercial Code, als ook de Restatements of the Law zijn te beschouwen als codificaties.
 - d Noch de Uniform Commercial Code, noch de Restatements of the Law zijn te beschouwen als codificaties.
- 30 Veel natuurrechtsgeleerden uit de 17e eeuw accepteerden het Romeinse recht omdat het
- ☒ a zoveel redelijke en billijke regels bevatte.
 - b dienst deed als subsidiair recht (hulprecht).
 - c aan alle universiteiten werd onderwezen.
 - d het recht was van de Roomse keizers.

VOORLOPIG ANTWOORDMODEL TENTAMEN
RECHTSGESCHIEDENIS 1 ((R.12.2.1.1)
DD 2 SEPTEMBER 1996
96.09.00.26

- 01 b blz. 2, 218
- 02 d blz. 365 e.v.
- 03 d blz. 165
- 04 b blz. 226
- 05 c blz. 234 e.v.
- 06 d blz. 46
- 07 a blz. 33; 262 e.v.; 269
- 08 c blz. 377-378
- 09 c blz. 47-49
- 10 b blz. 391 e.v.
- 11 d blz. 76 e.v.
- 12 a blz. 40
- 13 b blz. 261
- 14 c blz. 20
- 15 b blz. 147
- 16 b blz. 63
- 17 c blz. 278
- 18 a blz. 65-72, m.n. 69
- 19 d blz. 33
- 20 c blz. 204, 207
- 21 a blz. 50, 367, 369
- 22 d blz. 40
- 23 b blz. 79, 241
- 24 b blz. 373, 374
- 25 d blz. 277
- 26 a blz. 43
- 27 b blz. 195-196
- 28 c blz. 246-247
- 29 b blz. 390
- 30 a blz. 31 e.v.